

**MUSEOVIRASTON
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA**

2013 - 2016

SISÄLTÖ

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOS	3
2. MUSEOVIRASTON TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET 2013 - 2015	5
3. SUOMEN KANSALLISMUSEO	9
4. KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO	14
5. KULTTUURIYMPÄRISTÖN SUOJELU	18
6. ARKISTO- ja TIETOPALVELUT	20
7. MUSEOALAN KEHITTÄMINEN JA TIEDONHALLINTA	23
8. TUKIPALVELUT	25
LIITEMUISTIO 1. Momentti 29.80.50	27
LIITEMUISTIO 2. Momentti 29.80.55	30
Museoviraston toiminta- ja taloussuunnitelman 2013 - 2016 yhteenveto momenteittain	32
Investointiohjelma vuosille 2013 - 2016	33
Toimintamenojen lisäykset tulosalueittain 2013 – 2016	37

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOS

Luovuuden ja kulttuurin yhteiskunnallinen merkitys kasvaa. Kulttuuriperinnön arvo osana hyvinvointia tunnustetaan yhteiskunnassa aiempaa paremmin. Myös kulttuuriin ja kulttuuriperintöön liittyvien palveluiden kysyntä kasvaa, muun muassa kulttuurimatkailun merkitys kasvaa ja sen muoto muuttuu. Samalla erilaisten kulttuuriin liittyvien palveluiden toimittajien kirjo lisääntyy, ja uusia toimijoita tulee sekä kulttuuriperintökentälle että sen ulkopuolelle. Tämä asettaa Museovirastolle haasteita sellaisten palveluiden tuottamiselle joita pidetään kulttuuriperinnön kannalta keskeisinä ja joilla pystytään vastaamaan käyttäjien tarpeisiin. Samalla korostuu Museoviraston ohjaavan ja neuvovan roolin merkitys. Kulttuurin merkityksen kasvu tarjoaa aiempaa paremman mahdollisuuden vaikuttaa yhteiskunnan, kansalaisten ja palvelukäyttäjien käsitykseen kulttuuriperinnöstä ja sen saamaan arvostukseen. Kulttuurin käsitteen muuttuminen asettaa puolestaan haasteita tiedon tallennuksen ja välittämisen tehtäville.

Kulttuuri moninaistuu ja monikulttuurisuus lisääntyy. Kulttuurin moninaistuminen tuo kulttuuriperinnön palveluiden käyttäjiksi uusia asiakasryhmiä ja tuo esille näiden ryhmien uudenlaisia tarpeita palveluiden sekä kulttuuriperinnön vaalimisen suhteen. Haasteita toiminnalle asettaa myös yhteiskunnan arvoilmaston muutos ja sen huomiointi omassa toiminnassa, muun muassa sen määrittelyssä mitä on kulttuuriperintö. Kansallisen kulttuurin pirstaloituminen on pysyvä ilmiö, jonka haltuunotto on Museoviraston toiminnan kestävyuden kannalta tärkeää.

Väestö keskittyy, alueet erilaistuvat. Jatkuva alueellinen erilaistuminen asettaa haasteita palveluiden sekä kulttuuriperinnön säilymisen ja saatavuuden tasapuolisuudelle. Alueellinen näkökulma päätöksenteossa vahvistuu, ja on tärkeää olla alueellisesti läsnä sekä mukana keskeisissä aluetasolla kulttuuriperinnön suojelua ohjaavissa toiminnoissa. Kulttuuripalvelujen toimintaedellytykset vaihtelevat alueellisesti, ja toimijoiden mahdollisuuksia on pyrittävä vahvistamaan.

Tieto- ja viestintäteknologian kehitys haastaa käytännöt ja rakenteet. Avoin ja vuorovaikutteinen verkkomaailma asettaa Museoviraston palvelut uudenlaisten haasteiden eteen. Toiminnan kannalta keskeinen kehittämishaaste on kansalaisten ja viranomaisien lisääntynyt palveluiden käyttö tietoverkkojen avulla. Tottumus sähköisiin kulttuurisäilöihin ja -palveluihin muuttaa perinteisten kulttuuripalvelujen kysynnän rakennetta. Laadukkaan sisällön merkitys verkossa kasvaa sekä määrä että laadun suhteen ja tarjoaa haasteiden lisäksi mahdollisuuksia saavuttaa aiempaa suurempia ja kokonaan uusia yleisöjä. Tulevaisuuden kannalta keskeistä on ratkaista alkujaan digitaalisena syntyneen kulttuuriperintöaineiston tallentaminen.

Kestäkö kehitys kulttuurisesti? Kansalaisten arvoissa tapahtuu muutoksia, ja mm. eettiset ja ekologiset kysymyksenasettelut nousevat painokkaammin yhteiskuntakeskustelun ja -politiikan kohteiksi. Tässä ilmastonmuutos on keskeinen asia. Sen vaikutukset on huomioitava mm. rakennetun ja muun kulttuuriympäristön suojelussa. Myös riskeihin varautumisen tarve korostuu. Paineet Green Office -tyyppiseen toimintaan kasvavat. Yhteiskunnan odotukset kulttuurisesti kestävästä yhteisön rakentamisesta kasvavat ja

myös Museovirastoon kohdistuu odotuksia toimista kulttuurisesti kestävästä kehityksen tukemiseksi.

Julkisen sektorin toimintaedellytykset ja rakenteet ovat muutoksessa. Julkisen sektorin suuret rakenteelliset muutokset muokkaavat myös Museovirastoa organisaationa sekä sen toimintaympäristöä. Kasvaviin palvelutarpeisiin on pystyttävä vastaamaan niukkenevilla resursseilla. Toiminnan on pystyttävä vastaamaan myös tuottovaa-
timusten kasvuun ja tehokkuuden lisäämisen tarpeeseen. Sektorien välisten esteiden vähittäinen madaltuminen ja yhteistyön kehittyminen antaa mahdollisuuksia uudenaikaiseen panostukseen ja resurssien yhteiskäyttöön.

2. MUSEOVIRASTON TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET 2013 - 2016

Museoviraston toiminnan painopistealueita vuosina 2013 - 2015 ovat organisaatiouudistuksen vakiinnuttaminen ja muutosprosessin ohjaus ja hallinta, kulttuuriperinnön tila ja arvostus, kulttuuriperinnön painoarvo yhteiskuntapolitiikassa, Museoviraston julkisuuskuvan laatu, kulttuuriperinnön ylläpito ja saavutettavuus sekä kulttuuriperintöä koskevan tiedon saatavuus ja jakelu.

Painopistealueet tukevat valtion talousarviossa opetus- ja kulttuuriministeriön osalta esitetystä kulttuuripolitiikan yhteiskunnallisista vaikuttavuuden tavoitteista seuraavia: *kulttuurin perustan vahvistaminen* (kulttuurin ja tiedon saatavuus, kulttuuriperinnön ja -ympäristöjen säilyminen, kulttuuriperintökasvatus, kansallisen ja alueellisen kulttuurihallinnon toimivuus) sekä *kaikkien väestöryhmien kulttuuriin osallistumismahdollisuuksien tukeminen* (kulttuuripalveluiden ja kulttuuriperinnön saatavuus ja saavutettavuus, kulttuurisesti moninaisen kehityksen edistäminen).

Museoviraston toiminnan lähtökohtina tavoitteiden toteuttamisessa ovat yhteistyö, saavutettavuus, pitkäjänteinen vastuullisuus, toiminnan laadukkuus ja ammattitaito sekä ajantasaisuus ja ennakoivuus.

Organisaatiouudistuksen vakiinnuttaminen ja muutosprosessin ohjaus ja hallinta

Museovirastossa on käynnistetty useita muutos- ja kehittämishankkeita.

Museoviraston organisaatio uudistettiin kokonaan vuoden 2011 aikana, ja muutosprosessi jatkuu. Sen tavoitteena on selkiyttää strategisen johtamisen perusteita, siirtyä prosessiohjattuun toimintaan ja kohdentaa resursseja sisältöjen tuottamiseen. Organisaatiouudistuksen keskeinen tavoite on Museoviraston johtamisjärjestelmän selkiyttäminen. Suunnittelukaudella vakiinnutetaan vuoden 2011 alussa toteutettu uudistus.

Johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä otetaan strateginen suunnittelu ja palvelutuotantoon perustuva suunnittelumalli pysyvään käyttöön. Henkilöstön hyvinvointi, motivointi, osaamisen kehittäminen ja resurssien riittävydestä huolehtiminen on keskeinen osa uudistuvaa johtamista.

Viraston muutto uusiin toimitiloihin tapahtuu porrastetusti vuosina 2011–2013. Kokoelmien säilyttämisestä ja säilytystiloista tehdään suunnitelmakauden aikana suunnitelma. Sen tavoitteena on valtakunnallisten keskusmuseoiden keskusvarastokysymyksen ratkaiseminen yhteistyössä muun museokentän kanssa.

Valtion tuottavuusohjelma tulee vuosina 2013 - 2015 vähentämään henkilöstön määrää 7 htv:lla. Vähentämistavoite on vuoteen 2015 mennessä, molemmat tuottavuusohjelmat huomioiden, yhteensä 44 htv:ta eli lähes 15 % henkilöstön määrästä. Muutoshankkeet, talousarvioon kohdistuvat vähennykset ja henkilöstömäärän vähentäminen edellyttävät uudenlaista toimintakulttuuria ja toimintojen karsimista, haastetta johtamiselle ja henkilöstön hyvinvoinnille. Työhyvinvointia kehitetään kokonaisvaltaisesti, työhyvinvointi-

hankkeita toteutetaan kehittämistarpeiden perusteella ja osaamisen kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Henkilöstön vähentäminen tulee vaikuttamaan haitallisesti Museoviraston mahdollisuuksiin palvella yhteiskuntaa ja kansalaisia, vaikka toimintaa pyrittäisiinkin tehostamaan keskittämällä osa palveluista verkossa tapahtuvaksi ja siirtymällä tukitoimintojen osalta yhä enenevässä määrin palveluiden ostoon.

Hallituksen budjettiesityksessä 2012 Museovirastolle esitetty toimintamäärärahan vähennys (yhteensä 3.000.000 euroa) johtaa toteutuessaan merkittävään palvelukyvyyn ja –tason laskuun Museoviraston toiminnassa kiinteiden kulujen kasvaessa jatkuvasti. Jo nykyisin niukoin resurssein tuotetut palvelut voidaan taata vain vuoden 2012 toimintamääräraha-kehityksen korottamista yhteensä 2.280.000 eurolla.

Uudet toimitilat ja suunnittelukaudella käyttöön otettava aineistonhakujärjestelmä tukevat Museoviraston tavoitetta asiakaslähtöisyyden lisäämiseen ja palvelukyvyyn parantamiseen. Kulttuuriperintöalan aineistojen saatavuuden lisääminen ja uudet tutkimustilat tarjoavat edellytyksiä omalle tutkimustoiminnalle ja ulkopuolisten tutkijoiden tutkimustyölle ja tukevat uuden tiedon tuottamista, ja välittämistä ja suojelutoimintaa.

Koska Museoviraston tehtäväkenttä on poikkeuksellisen laaja ja viraston palvelut halutaan pitää laadukkaina ja tehokkaina, tullaan toiminnassa priorisoimaan valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriperintö, tiedolla vaikuttaminen sekä yhteistyön lisääminen muun kulttuuriperintöalan toimijakentän kanssa. Muinaismuistolain 15 §:n mukaisten kaivausten määrä kasvaa. Se asettaa Museovirastolle uusia luvanmyöntämis-, ohjaus- ja valvontavaatimuksia. Arkeologiseen tutkimustoimintaan liittyvien laatukriteerien määrittäminen ja toiminnan evaluointi niiden avulla tulee olemaan keskeinen toiminnan osa.

Kulttuuriperinnön vaaliminen toteuttaa kestävän kehityksen tavoitteita. Ilmastonmuutos ja energiansäästötavoitteet asettavat omat haasteensa viraston työlle. Museovirasto ottaa toiminnassaan huomioon kestävän kehityksen periaatteet. Virasto panostaa yhteiskuntavastuun huomioon ottamiseen ja toiminnan seurannan tehostamiseen.

Kulttuuriperinnön tila ja arvostus

Museovirasto toteuttaa aktiivista ja ohjelmallista suojelupolitiikkaa toimimalla aloitteellisesti ja ennakoivasti sekä verkostoitumalla, sopimalla yhteistyöstä ja keskinäisestä työnjaosta eri toimijoiden kanssa. Kulttuuriympäristöstrategian (valmistuu 2012) toteuttaminen linjaa maan kulttuuriympäristöpolitiikkaa. Keskeisiä välineitä ovat valtakunnalliset suojeluluettelot ja ohjelmat. Pyritään poikkihallinnolliseen yhteistyöhön erityisesti valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen suojelussa (nk. RKY 2009) ja seurannassa. Kulttuuriympäristöä koskevia suojelupolitiikkoja, ohjeita ja suosituksia täsmennetään.

Museovirasto käyttää aktiivisesti kansainvälisiä sopimuksia kansallisen kulttuuriperintöpolitiikan arviointiin, oman toimintansa kehittämiseen sekä sopimusten konkreettisen toimeenpanon osalta operatiivisten tavoitteidensa määrittelyyn. Painopisteinä ovat maailmanperintösopimus, Haagin yleissopimus ja pöytäkirjat, Euroopan neuvoston maise-mayleissopimus sekä ratifioinnin edistämisen osalta Euroopan neuvoston puiteyleisso-

pimus kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta arvosta sekä UNESCO:n kulttuuriperinnön suojelua koskevat sopimukset.

Kulttuuriperinnön painoarvo yhteiskuntapolitiikassa

Museovirasto pyrkii vaikuttamaan siihen, että kulttuuriperinnön yhteiskunnallinen merkitys kasvaa ja suojeluedellytykset paranevat. Monipuolisen ja aloitteellisen viestinnän keinoin vaikutetaan siihen, että kulttuuriperintö ja kulttuuriympäristö nähdään yhteiskunnan ainutlaatuisena voimavarana ja kestäväen kehityksen tukipilarina. Toimintaa ohjaa vuonna 2012 valmistuva kulttuuriperintöstrategia.

Tiedon tuottaminen päätöksenteon tarpeisiin ja tehokas verkostoituminen vahvistavat kulttuuriperinnön asemaa. Kansalaisvaikuttamisen edellytyksiä parannetaan kulttuuriperintöä koskevaa tietoa tuottamalla ja välittämällä sekä ennakoivan suojelun ja vuorovaihteisten palveluiden avulla.

Kulttuuriperinnön ylläpito ja saavutettavuus

Museovirasto kehittää valtakunnallisesti museoalan toimintaedellytyksiä laajassa yhteistyössä museokentän ja valtion aluehallintoviranomaisten kanssa. Virasto pyrkii vahvistamaan kulttuuriperinnön vaalimisen, säilyttämisen ja suojelun edellytyksiä toimimalla aktiivisesti koko maassa. Kulttuuriympäristön asiantuntija- ja viranomaispalvelut kyetään turvaamaan aluetasolla vain Museoviraston, maakuntamuseoiden ja muiden toimijoiden aktiivisella yhteistyöllä. TTS-kaudella tarkennetaan museosektorin palveluvarustusta suhteutettuna muihin aluetason toimijoihin sekä kehitetään palveluita yhteisellä toimintajalla ja kehittämisohjelmalla. Museoviraston ja maakuntamuseoiden ohella kiinnitetään erityistä huomiota yhteistyöhön ELY-keskusten ja yliopistojen kanssa.

Kulttuuriperintöä koskevan tiedon saatavuus ja jakelu

Virasto pyrkii uudistuvissa tietopalveluissaan asiakaslähtöisyyteen sekä aineistojen hyvään käytettävyyteen. Kulttuuriperintöaineistojen digitointi ja saatavuus tietoverkoissa sekä osallistuminen sähköisen pitkäaikaissäilytyksen kehittämiseen edistävät Museoviraston aineistojen liittämistä osaksi kansallista (ja Euroopan) digitaalista kirjastoa.

Museoviraston uusien toimitilojen kokoelmatilat ja keskusvaraston uudelleen järjestäminen turvaavat entistä paremmin kansallisten kokoelmien ja muiden aineistojen säilymistä. Suunnittelukaudella käynnistetään, ja mahdollisuuksien mukaan toteutetaan, uuden keskusvaraston hankkiminen yhdessä Valtion taidemuseon ja mahdollisesti Helsingin kaupungin museoiden kanssa, sekä konservointilaitoksen muuttaminen uuden varaston yhteyteen. Pois luovutettavien kiinteistöjen aiheuttamat toimenpiteet edellyttävät korvaavan varastotilan osoittamista muualta ja konservoinnin siirtoa osaksi Merimuseon kokonaisvaltaista kokoelmanhallintaprosessia.

Vuonna 2010 valmistunut Museoviraston kiinteistöstrategia ja vuonna 2011 tehdyt budjettileikkaukset ovat lähtökohtina Suomen kansallismuseon ja sille kuuluvien museoiden näyttely- ja yleisötoiminnan toiminnan suunnittelulle. Tavoitteena ovat eri väestöryhmiä hyvin palvelevat, saavutettavat ja elinikäistä oppimista tukevat kulttuuri- ja vapaa-ajankohteet. Näihin tavoitteisiin pyritään annettujen talousarviokehysten puitteissa.

Näyttelytuotannossa pyritään yhteistyöhön ulkomaisten ja kotimaisten museoiden kanssa. Omien museoitten ja käyntikohteitten lisäksi Museovirasto edistää kulttuuriperintökasvatusta ja saavutettavia museopalveluita yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

3. SUOMEN KANSALLISMUSEO

Suomen kansallismuseon osalta palvelukyvyyn takaaminen nykytasolla edellyttää korotusta vuoden 2012 talousarvioesityksen kehystasoon 1 000 000 euroa.

Palveluiden säilyttäminen nykytasolla, Suomen kansallismuseo

2013	2014	2015	2016
1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Esineellisen kulttuuriperinnön tallennus ja hoito

Nykyajan kulttuuriperinnön tallentaminen tapahtuu suunnitelmallisessa yhteistyössä muiden museoiden kanssa tehtävän tallennus – ja neuvontatoiminnan kautta. Neuvontaa ja asiantuntija-apua annetaan muille museoille, yhteisöille, tiedotusvälineille, tutkijoille, opinnäytetöiden tekijöille ja yksityishenkilöille Suomen kansallismuseon kokoelmia ja muuta esineellistä kulttuuriperintöä koskevissa kysymyksissä. Neuvonnalla edistetään esineellisen kulttuuriperinnön säilymistä myös museoiden ulkopuolella. Maastavientilain vaikuttavuutta parannetaan edelleen yhteistyössä tullin ja muiden osapuolten kanssa.

Suomen kansallismuseon kokoelmien kartuttamista toteutetaan oman kokoelmapoliittisen ohjelman mukaisesti yhteistyössä valtakunnallisten erikoismuseoiden ja maakuntamuseoiden kanssa. Tavoitteena on, että varsinkin lähimenneisyyden ja nykyajan aineellinen kulttuuriperintö ja siihen liittyvä tieto saadaan riittävän hyvin tallennetuksi. Kansallismuseo vastaa yhteistyötä edistävän TAKO-ryhmän sihteeriydestä.

Suunnitelmakauden aikana Suomen kansallismuseossa ja Museovirastossa selvitetään maalöytöjen, vedenalaisten löytöjen ja vettyneen materiaalin konservointitoiminnan resurssit, että konservointityö on osa laadukasta kokoelmatoimintaa .

Vuosien 2013–2016 suunnitelmakauden ajaksi varmistetaan, että Suomen kansallismuseon konservointilaitoksella on tarkoituksenmukaiset toimintaedellytykset sekä tilojen että henkilöresurssien suhteen. Konservointilaitos muuttaa tilapäisistä toimipisteistä Kansallismuseon rakennukseen keväällä 2013 tai muuhun konservointilaitoksen toimintaan sopivissa tiloissa. Muuton kustannukset ovat € 52.000.

Kansallismuseon konservointilaitoksen

2013	2014	2015	2016
52 000			

Näyttely-, yleisö- ja opetustoiminta

Suomen kansallismuseon ja sen museot ja linnat tarjoavat hyvät lähtökohdat näyttely-, yleisö- ja pedagogisen toiminnan monipuoliseen kehittämiseen yhteisinä prosesseina ottaen huomioon valtion tulo- ja menoarvion antamat taloudelliset kehykset. Markkinointia suunnitellaan ja hoidetaan koordinoitusti yhteistyössä Museoviraston viestintä- ja markkinointipalvelujen kanssa. Palvelut tuoteistetaan museoiden ja linnojen oman tuoton lisäämiseksi ja laadun varmistamiseksi. Museopedagogista toimintaa ja yleisötapahtumia suunniteltaessa otetaan huomioon eri ikäryhmien ja erityisryhmien tarpeet, erityisenä kehittämiskohteena senioritoiminta.

Suomen kansallismuseon ja museoiden näyttelytoiminta noudattaa vuonna 2010 sovitua ja vuoteen 2017 ulottuvaa näyttelyohjelmaa. Museot valmistautuvat erityisesti Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlan viettämiseen. Kansallismuseo huomioi myös oman, vuodelle 2016 ajoittuvan satavuotisjuhlansa. Merkittävä osa näyttelysuunnittelua on pitkäaikaisten tai hankekohtaisten sponsorikontaktien luominen.

Pitkäjänteinen näyttelysuunnittelu ja yhteistyösopimusten solmiminen edellyttää näyttelytoiminnan talouden turvaamista vuosittain talousarviossa.

Suomen kansallismuseon näyttelytoiminnan resursointi

2013	2014	2015	2016
300 000	300 000	300 000	300 000

Erikoismuseot ja linnat

Erikoismuseot ja linnat -vastualueen museokohteiden toiminta noudattaa edellisellä tuloskaudella tehtyä priorisointisuunnitelmaa, joka perustuu Museoviraston kiinteistöstrategian linjauksiin. Suunnittelussa huomioidaan vähentyneet resurssit. Kiinteistöstrategian mukaisesti luovutaan ei-strategisista museoista, eikä uusia perusteta.

Toimintakauden tärkein yksittäinen hanke on Seurasaaren ulkomuseon ns. museokeskuksen toiminnan suunnittelu ja käynnistäminen. Seurasaaren ulkomuseon Museokeskuksen toiminnan käynnistäminen viimeistään 2014 sisältyy Museoviraston investointiohjelmaan (ks. investointiohjelma).

Seurasaaren museokeskuksen toiminnan suunnittelu ja käynnistäminen

2013	2014	2015	2016
20 000	50 000		

Hämeen linnan ja Olavinlinnan näyttelytoimintaa, perusnäyttelyitä sekä yleisötoimintaa kehitetään osana Suomen kansallismuseon toimintaa. Hämeenlinnan perusnäyttelyn uudistaminen aloitetaan yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin kulttuurihistoriallisen museon kanssa. Linnojen palveluiden tuotteistaminen aloitetaan ja verkostoidutaan kulttuuriperintökasvatuksessa maakuntien muiden toimijoiden kanssa. Linnojen fyysistä saavutettavuutta parannetaan. Linnojen toimintaa kehitetään suunnittelukaudella myös kehittämishankkeilla.

Museoviraston hallussa olevien linnojen (Hämeen linnan ja Olavinlinnan) nähtävyysskäytön, näyttelytoiminnan sekä tapahtumakäytön kehittäminen edellyttävät määrärahan lisäämistä 40 000 eurolla vuosina 2013–2016. Hämeen linnan ja Olavinlinnan nähtävyysskäyttöä, näyttelytoimintaa ja tapahtumatoimintaa kehittäminen edellyttää määrärahan lisäystä 40.000 euroa vuodessa. Kaikkien linnojen toimintaa kehitetään ja koordinoidaan linnojen neuvottelukunnassa.

Hämeen linnan ja Olavinlinnan toiminnan kehittäminen ja kehittämishankkeisiin osallistuminen

2013	2014	2015	2016
40 000	40 000	40 000	40 000

Kulttuurien museo

Kulttuurien museon näyttelytoiminta päättyy Tennispalatsissa kesällä 2013. Kulttuurien museon henkilökunnan ja irtaimiston muutto Kansallismuseoon toteutetaan vuoden 2013 loppuun mennessä. Kulttuurien museo tulee toimimaan Kansallismuseon yhteydessä. Museon asiakaspalvelu- ja muu henkilökunta integroidaan Kansallismuseon henkilökuntaan.

Museovirasto on esittänyt opetus- ja kulttuuriministeriölle, että Kulttuurien museon näyttelytoiminta turvataan sijoittamalla se Kansallismuseon pihapiirissä sijaitsevaan, nykyisin Konservointilaitoksen käytössä olevaan rakennukseen. Jotta Kulttuurien museon uusi perusnäyttely voitaisiin avata 2015–2016, hankkeen suunnittelu käynnistetään välittömästi.

Suomen kansallismuseo laatii suunnitelman Kulttuurien museon toiminnan siirtämisestä Kansallismuseon yhteyteen vuoden 2013 loppuun mennessä. Suunnitelman lähtökohdiana on museon sijoittaminen Kansallismuseon tontilla olevaan entiseen konservointilaitoksen tilaan.

Kulttuurien museon muuttokustannukset ovat € 30 000.

Kulttuurien museon muuttokustannukset

2013	2014	2015	2016
30 000			

Suomen kansallismuseo laatii suunnitelman kulttuurien museon toiminnan siirtämisestä Kansallismuseon yhteyteen vuoden 2013 loppuun mennessä. Suunnitelman lähtökohdiana on museon sijoittaminen Kansallismuseon tontilla olevaan entiseen konservointilaitoksen tilaan.

Suomen merimuseo

Suomen merimuseon kävijämäärä pyritään vakiinnuttamaan n. 100 000 henkilöön vuodessa. Vakaiden kävijävirtojen saavuttaminen edellyttää panostusta vetovoimaisiin määräaikaisiin näyttelyihin, monipuoliseen ohjelmatoimintaan ja asiakaspalveluyksikön (kokouspalvelu-, myynti- ja markkinointitehtävät) resursoimista tavoitellun kävijämäärän edellyttämälle tasolle, sekä niihin tarvittavaa määrärahaa.

Merikeskus Vellamon toimintakonseptia kehitetään *Museot hyvinvoinnin edistäjinä* – hankkeessa asiakaslähtöisten palveluiden suunnittelulla. Suomen merimuseon tuki ry:n ja Vellamon ystävät ry:n rooli toiminnan tukemisessa lisääntyy yhä enemmän verkostomaisessa toimintaympäristössä.

Suomen merimuseon roolia valtakunnallisena ja alan strategiaa aktiivisesti ohjaavana museona vahvistetaan tiiviillä yhteistyöllä Museoviraston muilla osastoilla tehtävän merellisen kulttuurin suojelu- ja tunnistustyön sekä museoalan kehittämistyön kanssa. Museon roolia selkiytetään osaltaan Valtakunnallisesta erikoismuseojärjestelmästä tehtävän selvitystyön puitteissa.

Suomen merimuseon näyttelyohjelmassa tavoitellaan kansainvälistä näyttelyvaihtoa erityisesti Itämeren alueen ja Pohjois-Euroopan maiden merimuseoiden välillä.

Merimuseon näyttely- ja asiakaspalvelutoiminta

2013	2014	2015	2016
200 000	200 000	200 000	200 000

Suomen merimuseon näyttelyyn oleellisesti kuuluvien museolaivojen Tarmon ja Kemin ylläpito vaatii jatkuvaa huoltoa ja kunnostusta. Majakkalaiva Kemin kunnostustyö on pysähtynyt viimeistelyyn tarvittavien varojen puutteessa ja sitä ei voida avata yleisölle osana museon perusnäyttelyä. Alus on ollut yleisöltä suljettuna vuodesta 2006 alkaen ja kunnostukseen on käytetty vuoteen 2010 mennessä yhteensä € 275 000, josta € 225 000 on saatu avustuksena Kaakkois-Suomen TE -keskuksesta. Jäänmurtaja Tarmon telakointi on viivästynyt 12 vuotta. Aluksen talotekniset järjestelmät ovat vanhentuneet ja edellyttävät uusimista palo- ja yleisöturvallisuussyistä. Museolaivojen korjaus ylläpito edellyttävät suunnittelukaudella yhteensä 600 000 euron panosta (ks. investointiohjelma). Matkustajalaiva Wellamon hytin sisätilojen kunnostus on varojen puutteessa pysähtynyt. Sisätilat avataan valmistuttuaan osaksi museon perusnäyttelyä. Vuodelle 2015 tarvitaan suunnitteluun ja toteutukseen € 50 000 (ks. investointiohjelma).

Suomen merimuseon vuokranlisäyksestä, yhteensä € 185.000 vuodessa, on sovittu vuonna 2007 valtion ja Kotkan kaupungin kanssa Merimuseon siirron yhteydessä. Museo ei ole saanut käyttöönsä Valtioneuvoston periaatepäätöksessä v. 2003 mitoitettua määrärahaa n. € 2.000.000 vuodessa (+oma tuotto +indeksikorotukset). Syntynyt vaje rasittaa Kansallismuseon budjettikehystä vuositasolla n. € 200 000. Vaje heikentää merkittävästi Merimuseon mahdollisuutta toimia uudessa toimintaympäristössä sille asetettujen kansallisten odotusten mukaisesti.

Suomen kansallismuseon toimitilat

Museovirasto siirtää Kansallismuseon kiinteistön Senaatti- kiinteistöille 1.7.2012 alkaen ja siirtyy Senaatti-kiinteistöjen vuokralaiseksi. Museovirastolle on myönnetty vuokravaltuus vuoden 2011 aikana. Kansallismuseon hallinnan siirrosta johtuva vuokrien lisäys suunnittelukaudella on € 400.000 vuodessa vuoden 2012 kehusehdotukseen verrattuna ilman indeksikorotuksia.

Kansallismuseolle rakennetaan maanalaiset kokoelmien vastaanotto- ja huoltotilat kahdessa vaiheessa. Tilojen on arvioitu valmistuvan keväällä 2013 ja niiden kokonaisvuokraksi € 1.400.000 ilman indeksikorotuksia. Maanalaisten tilojen vuokrista aiheutuva lisäys suunnittelukaudella on € 700.000 vuodessa vuoden 2012 kehusehdotukseen verrattuna ilman indeksikorotuksia.

Kansallismuseon hallinnan siirron ja maanalaisten tilojen rakentamisen aiheuttama vuokrien lisäys ilman indeksikorotuksia on yhteensä noin € 1.100.000 vuodessa suunnittelukaudella 2013–2016 vuoden 2012 kehusehdotukseen verrattuna.

Kansallismuseon hallinnan siirron ja maanalaisten tilojen aiheuttama vuokrien lisäys

2013	2014	2015	2016
1.100 000	1.100 000	1.100 000	1.100 000

Maanalaisten tilojen irtovaruste- ja kalustekustannuksiin tarvitaan vuonna 2013 alustavan arvion mukaan yhteensä € 750.000+tasokorotus 50 000 euroa. Kustannusarvio on tehty kesän 2011 aikana. Kalustettava ala on n. 900 m² (ks. investointiohjelma).

Suomen kansallismuseon mahdollisuuksia järjestää kansallisesti merkittäviä kulttuuri-historiallisia näyttelyitä kehitetään aktiivisesti rakentamalla Kansallismuseon tontille maanalainen lisärakennus. Vaihtuvien näyttelyiden tilojen tarvetta lisää kulttuurien museon toiminnan päätyminen Tennispalatsissa ja tarve Suomen valtiollisen historian aiempaa laajempaan esittämiseen. Maanalaisten näyttelytilojen rakentamiskustannukset ovat lokakuussa 2010 tehdyn laskelman mukaisesti n. € 13.500.000 euroa. (ks. investointiohjelma).

Kansallismuseon rakennuksessa Kulttuurien museon käyttöön tulevien tilojen muuttamisesta aiheutuu kustannuksia samoin kuin itse muutosta (ks. investointiohjelma).

4. KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO

Kulttuuriympäristön hoidon ~~esalla~~ palvelukyvyyn takaaminen nykytasolla edellyttää korotusta vuoden 2012 talousarvioesityksen kehystasoon 340 000 euroa.

Palveluiden säilyttäminen nykytasolla, Kulttuuriympäristön hoito

2013	2014	2015	2016
340 000	340 000	340 000	340 000

Organisaatiomuutoksen yhteydessä viranomaistoiminnasta erotettua muinaismuistolain 13 ja 15 § mukaista tutkimustoimintaa kehitetään. Arkeologisten tutkimusten, erityisesti muinaismuistolain 13 ja 15 §:iin perustuvan toiminnan suorittajien määrän odotetaan laajenevan mm. museoihin, yliopistoille ja yksityisiin yrityksiin.

Museoviraston arkeologisten kenttäpalveluiden toimintakyky virkatyönä tehtävien pienten, yksityisten rakennushankkeiden yhteydessä toteutettavien arkeologisten kenttätöiden suorittajana on turvattava. Toiminta tulee olla ennakoivaa ja suunnitelmallista, riittävästi resursoitua sekä muinaisjäännöstyypeittäin ja maantieteellisesti mahdollisimman kattavaa. Tarvetta lisäävät osaltaan mm. arkeologisen toiminnan laatuvaatimukset, kaupunkien ja kyläpaikkojen arkeologiset kerrostumat, haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien uusiminen sekä metsien käsittelyssä uhanalaistuvat muinaisjäännökset. Myös virkatyönä tehtävät meriarkeologiset kenttätöet kuten hylkyilmoituksiin ja kaajoamistapauksiin liittyvät tarkastussukellukset on turvattava. Kenttäpalveluyksikössä on yksi vakituisessa virassa oleva meriarkeologi ja yksi maapuolen arkeologi. Virkatyönä tehtävät kenttätöet edellyttävät aina avustavan henkilöstön palkkaamista sekä kenttätöetä jälkityövaiheessa ja myös ostopalveluiden hankkimista.

Arkeologisten kenttäpalveluiden toimintaedellytysten turvaaminen

2013	2014	2015	2016
180 000	180 000	180 000	180 000

Luonnonhoidon toimijoiden kanssa lisätään yhteistoimintaa muinaisjäännösten hoidossa valtakunnallisten tukijärjestelmien kehittämiseksi. Panostetaan muinaisjäännösten hoidon ohjaukseen, neuvontaan ja valvontaan.

Panostetaan tiedon levittämiseen muinaisjäännösten hoidosta muinaisjäännösten hoitorekisterin sisältöjä parantamalla ja koulutusaineistoa suunnittelemalla.

Museoviraston nähtävyyden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä yleisötoiminnan edellytyksiä. Osallistutaan kulttuurimatkailun kehittämishankkeisiin ja käytetään hyväksi uusia tiedonvälitysmenetelmiä. Verkostoidutaan ja tuetaan kolmannen sektorin toimintaa kulttuuriympäristön vaalimiseksi. Kehitetään tiedonhallinnon kanssa yhteistyössä mahdollisuus saada tietoa muinaisjäännöskohteiden saavutettavuudesta internetin kautta. Muinaisjäännösten hoidossa painotetaan esimerkillisten käyntikohteiden varustamista erilaisin opastusjärjestelmin. Varustetaan ja ylläpidetään otosta hoidetuista muinaisjäännöksistä ilmaisia käyntikohteina. Jatketaan muinaisjäännösten hoidossa esimerkillisten käyntikohteiden varustamista yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa.

Museoviraston hallinnassa olevien kiinteistöjen hoito ja restaurointi (ks. investiohjelma)

Suunnitelmakaudella toteutetaan valtion kiinteistöstrategian ja sen jatkotyöryhmän ehdotuksia. Museoviraston omia kiinteistöjä koskevan, vuonna 2010 valmistuneen strategian mukaisia linjauksia täsmennetään ja kiinteistöjä luovutaan suunnitelmallisesti. Taavoitteena on resurssien ja kohteiden määrän tasapainottaminen.

Suunnitelman lähtökohtana on se, että Museoviraston hallinnassa säilyy valtakunnallisesti merkittäviä museo- ja nähtävyyshankkeita. Niissä suoritetaan konservoivia ja kunnossapitäviä toimenpiteitä ohjelmallisesti. Lisäksi kehittämishankkeilla parannetaan museoiden toimintaedellytyksiä mm. rakentamalla asiakaspalvelutiloja (kahvilat, wc:t, myymälät) ja vuokrattavia tiloja.

Kiinteistöjen ja toimitilojen ylläpitotoiminnan riittävän tason varmistamiseksi tarvitaan suunnittelukaudella 2013-2016 kiinteistöjen ylläpitomenoihin alla esitetyt lisäykset. Lisäyksessä kiinteistöjen ja toimitilojen ylläpitokustannuksiin on huomioitu kiinteistön ylläpidon kustannusindeksin (4 %) sekä vuokrien indeksikorotusten (2,5 %) vaikutus lisäyksenä vuosittain.

Kiinteistöjen energiakustannukset

2013	2014	2015	2016
60 000	120 000	180 000	240 000

Kiinteistöjen ylläpitopalveluiden osto ja vikakorjaukset

2013	2014	2015	2016
60 000	120 000	180 000	240 000

Vuokrien indeksikorotukset

2013	2014	2015	2016
196 000	320 000	450 000	640 000

Uusien toimitilojen peruskorjauksen toinen vaihe Sturenkatu 4 valmistuu alkuvuodesta 2013, jolloin sinne siirretään Nervanderinkadulta kaikki toiminnot. Fyysisestä muutosta aiheutuviin kustannuksiin vuodelle 2013 tarvitaan 150 000 euroa.

Muutto uusiin toimitiloihin

2013	2014	2015	2016
150 000			

Tärkeänä painopistealueena koko suunnittelukaudella on kohteiden esteettömyyden edistäminen. Peruskorjaushankkeisiin sisältyy aina esteettömien ratkaisuiden selvittäminen ja toteuttaminen, mutta myös pienempiä parannuksia tehdään eri kohteissa. Merkittävin esteettömyyshanke suunnittelukaudella on Olavinlinnan esteetön reitti ja saavutettava näyttely.

Osana Museoviraston kiinteistöjen restaurointihankkeita tehdään laajamittaisia esiselvityksiä ja rakennushistorian dokumentointia ja tutkimusta. Toteutuneista hankkeista julkaistaan restaurointiraportit. Lisäksi toteutetaan kohteiden rakennus- ja korjaushistoriaa valottavia näyttelyitä, opasteita ja julkaisuita.

Museokiinteistöt

Suunnittelukaudella toteutetaan useita laajamittaisia restaurointi- ja kehittämishankkeita museoissa. Vuosina 2013 – 2014 rakennetaan Langinkosken keisarillisen kalastusmajan yhteyteen ns. vahtimestarin talon tiloihin kahvila ja ulkorakennuksiin yleisöwc:t.

Seurasaaren museokeskushankkeen ensimmäisessä vaiheessa on vuonna 2011 valmistunut entiseen verstaaseen ns. Oppaitten talo. Toisessa vaiheessa vuosina 2014 – 2015 toteutetaan lisalmen pappilan muutos kahvilaksi ja Paviljonki-näyttelytila. Tavoitteena on tarjota Seurasaaren kävijöille ympärivuotinen kahvila ja ulkomuseolle näyttely- ja työpajatilaa.

Kotkaniemen museon kehittämishankkeessa pyritään löytämään uuden tyyppistä toimintaa P.E. Svinhufvudin kotimuseon oheen. Investointiin pyritään hankkimaan ulkopuolinen rahoitus (ELY-keskus). Hanke ajoittuisi vuosille 2015 – 2016.

Muissa museoissa tehdään tarvittavia pienempiä korjaus- ja konservointitoimenpiteitä tavoitteena korjausvelan kiinnisaaminen. Erityistä huomiota kiinnitetään kattojen kunnan seurantaan ja ohjelmalliseen korjausssykliin.

Merkittävin museoita koskeva hanke on Suomen kansallismuseon maanalaisen näyttelytilan hankesuunnittelu, joka on osaston vastuulla. Tehtävänä on myös osallistua Kulttuurien museon toiminnan siirtämisestä Kansallismuseon yhteyteen suunnittelevan työryhmän toimintaan rakennushankkeiden nosalta. Osasto vastaa myös keskusvaraston ja konservointikeskuksen hankesuunnittelusta.

Linnat

Olavinlinnan muurinkorjaus ja vedeneristeiden uusiminen jatkuu koko suunnittelukauden. Tarve on vuosittain n. 500.000 euroa. Myös linnan kuparikatteet on uusiminen on aloitettava kaudella. Lisäksi jatketaan tilojen kehittämistä mm. toteuttamalla kansliarakennuksessa peruskorjaus.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut Museoviraston tehtäväksi Olavinlinnan katoksen ja katoksen tarveselvityksen tekemisen. Tavoitteena on selvittää mahdollisuudet katoksen pystytys- ja purkukustannusten alentamiseen ja mahdollisuus linnanpihan pysyvästä kattamisesta.

Hämeen linnassa selvitetään TTS-kaudella Linnanniemen museoiden ja näyttelyiden uudistamista yhteistyössä Hämeenlinnan kaupunginmuseon kanssa. Tästä saattaa seurata tilamuutostarpeita linnassa.

Turun linnan merkittävimmät korjaustarpeet liittyvät muurien ja rappausten kunnostamiseen sekä esilinnan kattojen maalaamiseen. Suunnittelukaudelle ajoittuu esilinnan poistumisteiden uudelleen järjestely osana turvallisuuden parantamishanketta.

Rauniot ja linnoitukset

Kajaanin linnanraunion ja Kuusiston piispanlinnan raunion restaurointihankkeet on saatu päätökseen viime vuosina. Seuraavana vuorossa on Raaseporin linnanraunion laa-

jamittainen muurinkorjaushanke, joka kestää koko suunnittelukauden. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta toteuttaa Raaseporiin opastuskeskus yhteistyössä Länsi-Uudenmaan maakuntamuseon kanssa.

Svartholman merilinnoituksessa jatketaan sortuneen etelämuurin korjaustöitä.

Kaikissa raunio- ja linnoituskohteissa toteutetaan vuonna 2010 tehtyjen turvallisuusselvitysten mukaisia toimenpiteitä, joilla parannetaan kohteiden yleisöturvallisuutta.

Museovirasto on aikaisemmin hoitanut aktiivisesti myös muiden omistamia linnoitus- ja rauniokohteita. Monivuotisia, ELY-keskusrahoitteisia hankkeita on ollut mm. Loviisan maalinnoituksessa, Kotkan linnoituksissa (Kymminlinna ja Katariinan linnoitus) sekä Haminaassa. Suunnittelukaudella selvitetään mahdollisuudet siirtää kohteiden hoito ja restaurointi hallitusti niiden omistajille. Tämä vaatii rahoitusmallien selvitystä ja koulutusta-pahtumien järjestämistä, jotta viraston hallussa oleva muurinkorjausosaaminen saadaan siirrettyä eteenpäin.

Kuvantaminen ja rakennusarkeologia

Museoviraston omien kohteiden mittausdokumentointia jatketaan. Tavoitteena on laatia pääpiirustustasoiset mittauspiirustukset kaikista kohteista. Lisäksi tehdään peruskorjaushankkeita tukevaa dokumentointia. Muurinkorjauksen tarpeisiin soveltuvia dokumentointimenetelmiä (laserskannaus, fotogrammetria) kehitetään osana Raaseporin linnan-raunion restaurointihankkeessa.

Restaurointihankkeiden yhteydessä syntyvää digitaalista aineistoa varten jatkokehitetään Olavinlinnan aineistohankkeen pohjalta yleispätevä järjestelmä aineiston hallintaa varten.

Suunnittelukaudella kehitetään ja toteutetaan kiinteistöjen historia- ja hoitotiedon hallintajärjestelmä. Lisäksi kuvantamistoiminnan palvelujen myyntiä pyritään kehittämään yhteistyössä yliopistojen kanssa.

5. KULTTUURIYMPÄRISTÖN SUOJELU

Kulttuuriympäristön suojelun osalta palvelukyvyn takaaminen nykytasolla edellyttää ko-
rotusta vuoden 2012 talousarvioesityksen kehystasoon 370 000 euroa.

Palveluiden säilyttäminen nykytasolla, Kulttuuriympäristön suojelu

2013	2014	2015	2016
370 000	370 000	370 000	370 000

Museovirasto verkostoituu aktiivisesti keskushallinnon ja aluehallinnon tasoilla ja toteut-
taa sopimuksiin perustuvaa yhteistyötä keskeisten kumppaniensa kanssa. Suunnittelu-
kaudella tarkennetaan ja koordinoidaan museosektorin ja sen alueellisten kumppanei-
den palvelukykyä. Museovirasto osallistuu hallitusohjelman sisältyvän kulttuuriympäris-
töstrategian valmisteluun ja toimeenpanoon strategian mukaisesti.

Museovirasto osallistuu muinaismuistolain uudistamiseen ja kehittää muinaismuistolain
soveltamiskäytäntöjä ja huomioimista maankäytössä. Toteutetaan ja kehitetään 2012
arkeologisen kenttätöiminnan laatuvaatimuksia yhteistyössä sidosryhmien, erityisesti
maakuntamuseoiden ja yliopistojen kanssa.

Historiallisen ajan kiinteiden muinaisjäännösten suojelutavoitteita päivitetään 2009 il-
mestyneen opas- ja ohjejulkaisun pohjalta. Toteutetaan II maailmansodan jälkeisiin ra-
kennettuihin ympäristöihin kohdentuvaa Rakennettu hyvinvointi -hanketta. Maailmanpe-
rintösopimuksen mukainen Suomen aieluettelo päivitetään vuonna 2014 (ks. liitemuistio
1).

Museovirasto jatkaa metsien kulttuuriperinnön inventoinnin ja suojelun yhteistyötä Met-
sähallituksen ja yksityismetsätalouden toimijoiden kanssa. Kulttuurihistoriallisesti arvok-
kaiden rakennusten ja monumenttien tutkimusta, suojelua ja restaurointia varten laadi-
taan ohjeita ja restaurointikortistoa täydennetään.

Ohjeet ja suositukset

- Arkeologian laatuvaatimukset
- Historiallisen ajan muinaisjäännökset
- Restaurointi- ja korjausrakentamisoppaat/ohjeet
- Museosektorille tarkoitetut kulttuuriympäristön viranomaistoiminnan ohjeet

Kulttuuriympäristön suojelun osastolla on pysyvä tutkimus- ja selvitysrahoitustarve, joka
liittyy arkeologisen kulttuuriperinnön määrittelyihin ja analyysiin suojelupolitiikan kehit-
tämiseksi, sotien jälkeisten ympäristöjen analyysiin ja arvottamiseen sekä restauroinnin
ja rakennuskonservoinnin menetelmien ja käytäntöjen kehittämiseen osaston tehtävien
toteuttamiseksi laadukkaasti ja tehokkaasti.

Kulttuuriympäristön suojelun kehittäminen ja tutkimus

2013	2014	2015	2016
150 000	150 000	150 000	150 000

Museovirasto toteuttaa ohjelmallista ja ennakoivaa suojelupolitiikkaa. Painopisteitä ovat maailmanperintökohteet, Haag-luettelon kohteet, valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt (arkeologiset, rakennus- ja maisemakohteet) sekä muinaismuistolain ja rakennusperintölain (erityisesti valtion tuottama rakennusperintö ja Haag-luettelon kohteet) aktiivinen toteuttaminen ja käytön kehittäminen. Entistämisavustuksia jaetaan suunnitelmallisesti ja niiden kohdentamista painotetaan osana viraston suojelupolitiikan toteuttamista. Avustusten painotuksia ja kohdentamisia kohdennetaan Museotalan kehittämisen osastolla ja sisäisessä avustustoimikunnassa.

Kulttuuriympäristön tilan seurantaan jatketaan yhteistyössä ympäristöhallinnon kanssa. Museovirasto keskittyy oman toiminnan kohdentumisen ja vaikuttavuuden seurantaan sekä RKY-kohteiden, rakennusperintölailla ja kirkkolaila suojeltujen kohteiden ja muinaisjäännösten seurantaan osana viranomais- ja rekisterityötä.

Kulttuuriympäristön rekistereissä keskitytään voimavarojen rajoissa rakennusperinnön osalta Haag- ja rakennusperintölakikohteisiin sekä uusimman rakentamisen tiedolliseen haltuunottoon. Muinaisjäännösrekisteriä ja muinaisjäännösten hankerekisteriä täydennetään omana työnä ja yhteistyössä sopimusmuseoiden ja Metsähallituksen kanssa.

Aluetason toimintaedellytysten ja palvelutason edes kohtuullinen ylläpitäminen yhteistyössä maakuntamuseoiden kanssa on yksi painopisteistä suunnittelukaudella. Voimavaroista johtuen toiminnan kohdentumista rajataan aiempaa tiukemmin.

Kansainvälinen toiminta keskittyy EU:n kulttuuriperintöön suoraan tai epäsuorasti kohdistuvan toiminnan seuraamiseen ja siihen osallistumiseen, Euroopan neuvoston ja UNESCO:n sopimusten seurantaan ja toimeenpanon tukemiseen sekä Itämeren maiden kulttuuriperintöalan yhteistyöhön.

Yhteistyössä tieteellisten seurojen ja SKS:n kanssa julkaistaan linnat - ja linnoitukset -atlaaksen kaksi osaa (I ja III). Julkaistaan rakennetun ympäristön inventointiohjeet sähköisenä julkaisuna, ohje toimii myös päivittyvänä inventointien tietojärjestelmän tukineistona. Julkaistaan työalan opas/ohjeaineistoja sekä sähköisinä julkaisuna selvityksiä ja tutkimusraportteja. Erillisrahoituksen turvin tuotetaan yhteistyöhankkeena sidosryhmien kanssa 2012 seminaarisarjaan perustuva julkaisu restaurointiperiaatteista.

Kulttuuriympäristöön liittyvää viestintää kehitetään yhdessä viestintä- ja markkinointipalvelujen kanssa liittämällä toimintakaudella valmisteltavaan kulttuuriympäristöstrategiaan vuorovaikutteista ja osallistavaa viestintää.

6. ARKISTO- ja TIETOPALVELUT

Arkisto- ja tietopalveluiden osalta palvelukyvyn takaaminen nykytasolla edellyttää korostusta vuoden 2012 talousarvioesityksen kehystasoon 280 000 euroa.

Palveluiden säilyttäminen nykytasolla, Arkisto- ja tietopalvelut

2013	2014	2015	2016
280 000	280 000	280 000	280 000

Organisaatiouudistuksessa perustettiin kirjaston, kuvakokoelmien, arkistojen ja arkeologisten kokoelmien palvelukokonaisuus. Tuotteistuksen ja uuden palvelukonseptin kehittäminen jatkuu suunnittelukaudella 2013 - 2016, jolloin painopisteenä ovat palvelujen tuottavuus ja laajemman asiakaspinnan luominen. Kehittämistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Yhteisen palvelun organisoiminen edellyttää henkilöstön kouluttamista ja aineiston sähköisen hallinnan kehittämistä.

Museoviraston tarjoamaa kansallista museoalan tutkimusinfrastruktuuria kehitetään kokonaisuutena. Kehittämistyössä panostetaan tietojen kattavuuteen ja siihen, että viraston eri toiminta-alueiden tiedot ovat käytettävissä joustavasti yhdisteltyinä sähköisinä palveluina. Varmistetaan palveluiden linkittäminen sidosryhmien palveluihin (esimerkiksi muut muistiorganisaatiot, oppilaitokset ja ympäristöhallinto).

Uusissa toimitiloissa panostetaan aineistojen asianmukaiseen säilyttämiseen eri materiaaleille sopivissa olosuhteissa. Arkistoaineistojen digitoinnin edistyessä voidaan aineistot siirtää pois aktiivikäytöstä, jolloin niiden säilyvyys on paremmin turvattu.

Kulttuuriperintöaineistojen digitointia jatketaan vuosittain tarkistettavan digitointistrategian mukaisesti. Suunnittelukaudella panostetaan kokoelmien hallintaan ja asiakaspalveluun liittyvien aineistojen digitointiin. Kuvakokoelmien digitoidut aineistot ovat vapaasti kaikkien selattavissa ja myös ostettavissa verkkomyyntisovelluksen kautta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan yhteinen sähköisen asioinnin ja dokumenttien hallinnan järjestelmän (SALAMA) käyttö vakiinnutetaan Museovirastossa ja sen toimintaa kehitetään ja laajennetaan suunnittelukauden aikana. Digitointi parantaa myös arkistoaineistojen ja asiakirjojen saatavuutta.

Digitointi ja aineistojen saatavuuden kehittäminen *

2013	2014	2015	2016
400 000	400 000	400 000	400 000

*Rahoitus digitointihankkeisiin haetaan vuosittain momentilta 29.80.55 (ks. liitemuistio 2).

Museovirasto toimii aktiivisesti Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeessa kehittämässä kokoelmatietojen haku- ja selailujärjestelmiä ja digitaalisen pitkäaikaissäilytyksen ratkaisuja. Museovirasto edistää yhteisten standardien, sanastojen ja luettelointimenetelmien käytön laajentamista museosektorilla.

Kirjasto- ja arkistopalveluiden kävijämäärän kehitystä seurataan kirjastotiloihin sijoitetun hälytysportin kävijälaskurin avulla. Kirjastopalvelujen tuottavuus kasvaa itsepalvelun lisääntyessä, sekä jos kävijämäärää pystytään uusissa toimitiloissa kasvattamaan. Itse-

palvelulainaus ja -palautus yleistyvät lainaus- ja palautusautomaatilla, kun aineisto saadaan kattavasti RFID-tarroitettua. Museoalan kansallisesti keskeisen kirjastokokoelman kartuttamiseen sekä elektronisten aineistojen ja kirjastojärjestelmien lisenssisopimuksiin tarvitaan lisäystä 30 000 euroa.

Kirjaston aineistojen saatavuuden parantaminen ja kirjastojärjestelmien hinnannousu

2013	2014	2015	2016
30 000	30 000	30 000	30 000

Kuvakokoelmien tavoitteena on suunnittelukauden aikana lisätä vuosittain omin resurssein keskimäärin 2 000 kuvaa (asiakkaiden tilaamat kuvat luetteloidaan) ja digitointiin erikseen haettavissa olevin lisäresurssein 18 000 kuvaa digitaalisen kokoelmahallinnan ja verkkomyyntipalvelun piiriin.

Kuvakokoelmien kartuntaa rajoitetaan ja voimavaroja kohdennetaan luetteloimattomien aineistojen haltuunottoon ja digitointiin. Musketti-järjestelmän soveltuvuutta laajojen aineistokokonaisuuksien hallintaan kehitetään yhteistyössä tietohallinnon ja journalistisen kuva-arkiston kanssa. Samoin luodaan käytännöt alkujaan digitaalisen kuva-aineiston pysyvälle säilyttämiselle ja hallinnalle.

Kulttuurihistoriallinen kuvallinen dokumentointi on yhä laajemmin liikkuvaa kuvamateriaalia, alkaen kaitafilmiaineistoista ja muodostaen jatkumon vhs-videoiden ajasta nykypäivän digitaalisiin aineistoihin. Kuvakokoelmissa valmistuu strategia liikkuvan kuvan säilyttämiselle kulttuurihistoriallisena lähdeaineistona. Kulttuurihistoriallisesti merkittävän liikkuvan kuvan pysyvä säilyttäminen ja käyttö edellyttää asianmukaisia laitteita, tallennusjärjestelmiä ja osaamista.

Kuvakokoelmat osallistuu TAKO -hankkeeseen sen 2. työryhmän ohjelman mukaisesti. Kokoelmia ja toimintaa tehdään tunnetuiksi näyttelytoiminnan kautta ja lisäämällä yhteistyötä sisällöntuottajien kanssa.

Kuvakokoelmat jatkaa suunnittelukaudella kotimaisten kuvakokoelmien ja -arkistojen yhteistyön kehittämistä järjestämällä yhteisiä seminaareja ja tapaamisia alan ajankohtaisista teemoista.

Kuvakokoelmien yhteyteen perustettava kansallinen journalistinen kuva-arkisto luodaan Arkisto- ja tietopalvelut osaston yksiköksi suunnittelukauden aikana ja sen toimintaa vakiinnutetaan siihen osoitetuin, erillisin budjettivaroin.

Kuva-arkiston näyttelyt

2013	2014	2015	2016
20 000	20 000	30 000	30 000

Liikkuvan kuvan tallennus ja hallinta

2013	2014	2015	2016
15 000	15 000	15 000	15 000

Suomen kansallismuseon esinekokoelmien luettelotietojen ja esinekuvien saattamista sähköiseen muotoon sekä tietoverkoissa selattaviksi jatketaan tehostetusti opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän erillisrahoituksen turvin (ks. liitemuistio 2).

Suomen merimuseon kuvakokoelmien myynnin organisoimista Kuvakokoelmat.fi-palvelun kautta selvitetään. Suomen kauppalaivasto-tietokantaa kehitetään osin ulkopuolisella rahoituksella.

7. MUSEOALAN KEHITTÄMINEN JA TIEDONHALLINTA

Museoalan kehittämisen ja tiedonhallinnan palvelukyvyn takaaminen nykytasolla edellyttää korotusta vuoden 2012 talousarvioesityksen kehystasoon 100 000 euroa.

Palveluiden säilyttäminen nykytasolla, Museoalan kehittäminen ja tiedonhallinta

2013	2014	2015	2016
100 000	100 000	100 000	100 000

Museo- ja kulttuuriperintöalan taloudellisten toimintaedellytysten kaventuessa alan yhteiset kehittämistarpeet ja yhteistyön tuomat taloudelliset edut ovat tärkeällä sijalla. Museovirasto kehittää museoalaa valtakunnallisesti yhteistyössä Valtion taidemuseon, Suomen museoliiton ja koko museokentän kanssa. Suomen kansallismuseo osallistuu valtakunnallisesti kulttuurihistoriallisten museoiden kehittämiseen yhdessä Museoviraston Museotoimen kehittäminen-osaston kanssa. Suomen kansallismuseon edustajat ovat mukana kansainvälisellä tasolla tehtävässä viranomais- ja yhteistyöverkostotyössä monella eri museotoiminnan osa-alueella.

Museovirasto johtaa yhdessä Valtion taidemuseon kanssa Museo 2015-hanketta, jonka tavoitteena on luoda koko museokentälle yhteiset käytännöt ja taloudellisesti kestävä ratkaisu kokoelmien luettelointia, hallintaa sekä avointa ja helppoa käytettävyyttä varten. Hankkeen myötä toteutetaan museokentän edellytysten mukaisesti vaiheittain siirtymä yhtenäiseen kokoelmahallinnan tietojärjestelmään, valmistellaan mahdollinen keskitetty järjestelmäkilpailutus ja koordinoidaan järjestelmään siirtyminen. Kokoelmahallinnan laatu ja aineistojen saatavuus varmistetaan luomalla yhdenmukaiset käytännöt ja ohjeet luettelointia ja digitaalisen aineiston pitkäaikaissäilytystä varten. Samalla edistetään hyviä käytäntöjä liittyen kokoelmien esittämiseen verkkoympäristössä sekä mm. aineistojen käyttöoikeuksiin ja julkisuuteen. Rahoitus haetaan vuosittain momentilta 29.80.55 (ks. liitemuistio 2). Hankkeen ajantasainen kustannusarvio toimitetaan erikseen.

Suomen kansallismuseon konservointilaitoksen tavoitteena on yhdessä Museoalan kehittämisen osaston kanssa varmistaa, että Musketi-luettelointijärjestelmään liitetty Muskos-osasovelluksen käyttö on sujuvaa ja että konservointityön dokumentoinnin välineestä on hyötyä sekä toiminnan tehostamiselle että tiedon saavutettavuudelle.

Keskeinen yhteinen tavoite suunnittelukaudella on selvittää museoiden yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja keinoja sen mittaamiseksi.

Museoalalle jaettavia avustuksia suunnataan sovittujen strategisten painopisteiden mukaisesti ja avustusten vaikuttavuuden seuranta kehitetään. Avustusten harkinnassa painotetaan myös taloudellisuutta edistäviä kehittämishankkeita. Rakennusten entistämisavustukset (mom. 29.80.50) suunnataan tukemaan ohjelmallista suojelutoimintaa. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alusten avustukset kohdennetaan arvoluokituksen perusteella tärkeimpiin kohteisiin. Muinaisjäännösten hoitotuki vakiinnutetaan (ks. liitemuistio 1)

Sisältöalueista esillä ovat esimerkiksi museoiden TAKO-yhteistyö kokoelmien kartuttamisessa, jonka kehittämistä koordinoi Suomen kansallismuseo valtakunnallisena kult-

tuurihistorian museona yhteistyössä museoalan kehittämisosaston kanssa. Kulttuuriympäristön suojelussa yhteistyön ja alueellisen työnjaon perustana ovat maakuntamuseoiden kanssa tehdyt yhteistyösopimukset.

Museoalan yleiset kehittämistoimet perustuvat tiedon keräämiseen, tuottamiseen ja analysointiin päätöksenteon tarpeisiin, museoalalle ja suurelle yleisölle. Museoalan tilastointia pyritään suunnittelukaudella saattamaan kevyemmäksi ja tarkoituksenmukaisemmaksi yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Museoiden itsearviointityötä tuetaan ja museoiden arviointitoimintaa kehitetään arviointimallin käytöstä saatujen kokemusten pohjalta.

Kulttuuriympäristöä koskevan tiedon tuotantoa, ylläpitoa ja saatavuutta tukevia järjestelmiä ylläpidetään ja kehitetään. Toteutetaan inventointien tietojärjestelmä.

Inventointien tietojärjestelmä*

2013	2014	2015	2016
100 000			

*Rahoitus haetaan vuosittain momentilta 29.80.55 (ks. liitemuistio 2).

Museoviraston muuton 2. vaiheen yhteydessä toteutetaan tietotekniseen infrastruktuuriin liittyviä välttämättömiä muutos- ja kehitystoimia, joilla varmistetaan järjestelmien toimivuus ja luodaan pohja Museoviraston sisäiselle ja ulkoiselle palvelutarjonnalle (ks. investointiohjelma).

8. TUKIPALVELUT

Tukipalveluiden osalta palvelukyvyyn takaaminen nykytasolla edellyttää korotusta vuoden 2012 talousarvioesityksen kehystasoon 190 000 euroa.

Palveluiden säilyttäminen nykytasolla, Tukipalvelut

2013	2014	2015	2016
190 000	190 000	190 000	190 000

Johdon ja hallinnon päätavoite on vakiinnuttaa uusi organisaatio toimintaan ja uudistaa suunnittelun, seurannan ja talouden kokonaisuus vastaamaan sekä viraston että hallinnon ohjauksen tarpeita.

Museoviraston talous- ja henkilöstöhallinnossa jatkuu suunnittelukaudella yhteistyömallien kehittäminen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) kanssa. Taloushallinnossa taloussuunnittelun ja johdon raportoinnin merkitys kasvaa. Henkilöstöhallinnossa korostuu henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin kehittäminen. Esimiestaitoihin kiinnitetään suunnittelukaudella erityistä huomiota.

Palkkausjärjestelmän palkitsevuutta kehitetään pyrkimällä eroon henkilökohtaista palkanosaa euromääräisesti alentavasta siirtymäkauden vähennyksestä. Siirtymäkauden vähennyksestä johtuva rahoitusvaje on 2,77% palkkasummasta (tilanne lokakuu 2011). Euromääräisesti 500 000 euron korotus vuodelle 2013 korvaa henkilökohtaisista palkanosista vielä maksamatta jäävän osan.

Siirtymäkauden vähennyksen korvaaminen

2013	2014	2015	2016
500 000			

Merkittävä hanke suunnittelukauden alussa on valtionhallinnon yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän (Kieku) käyttöönotto. Kieku-tietojärjestelmän käyttöönottoprojektin jälkeen keskeisenä tehtävänä on järjestelmän tehokas hyödyntäminen viraston toiminnan tukemisessa.

Kiekun käyttöönottoprojekti ja järjestelmän käyttö

2013	2014	2015	2016
100 000	150 000	50 000	

Aktiivisella sisäisellä viestinnällä tuetaan organisaation toimintaa ja muutosprosesseja sekä edistetään yhteistyötä, vuorovaikutusta, muutoksiin sopeutumista ja henkilöstön hyvinvoinnin lisäämiseen tähtäviä toimia. Intranetin ja sisäisen verkkolehden Lipon kehitys on jatkuvaa.

Museoviraston ulkoisella viestinnällä pidetään huolta viraston tunnettuudesta ja julkisuuskuvan myönteisestä kehitymisestä. Viestintä on avointa, laadukasta, aktiivista, vuorovaikutteista ja ennakoivaa. Viestinnässä käytetään monipuolisesti media-, sidos-

ryhmä- ja verkkoviestinnän välineitä. Myös sosiaalista mediaa käytetään suunnitellusti ja tarkoituksenmukaisesti.

Tiedollisen saavutettavuuden edistämiseksi toteutetaan suunnittelukaudella viraston verkkosivujen ydinaineistosta suppeat selkokiehiset verkkosivut.

Museoviraston palvelujen ja toiminnan tunnettuutta ja näkyvyyttä edistetään entistä tehokkaammin myös markkinoinnin keinoin.

LIITEMUISTIO 1. Momentti 29.80.50

Eräät avustukset 29.80.50

- **kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kunnossapitoon tai parantamiseen**
- **kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alusten entistäminen ja korjaaminen**
- **maailmanperintösopimuksen sekä Haagin vuoden 1954 yleissopimuksen mukaiseen suojelu-, tutkimus- ja valistustoimintaan**
- **muinajäännösten hoitotukeen**

Valtion taloudellisen tuen avulla voidaan tuloksellisesti vaikuttaa maamme arvokkaimman rakennusperinnön säilymiseen ja edistää rakennusten asianmukaista korjaamista. Museoviraston entistämisavustuksiin liittyvä asiantuntijavalvonta hyödyttää myös rakennusten omistajia. Käsityövaltaisella restauroinnilla on työllistävä vaikutus.

Museoviraston entistämisavustusmääräraha oli vuonna 2011 429 000 euroa. Lisäksi veikkausvoittovaroista saatiin lisärahoitusta 1 060 000 euroa. Avustushakemuksia saapui 445 kappaletta ja avustus myönnettiin 164 kohteelle. Vuoden 2012 talousarvioesityksessä momentille 50 osoitettu entistämisavustusrahoitus on 381 000 euroa. Yhteistyön kehittyminen ympäristöhallinnon kanssa ja avustusten jakamisen ja seurannan osittainen siirtäminen Museoviraston alueyksiköille mahdollistaa avustustoiminnan korkeatasoisen ja tehokkaan seurannan.

Museoviraston entistämisavustuksia myönnetään ensisijaisesti rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla suojeltuihin kohteisiin ja harkinnan mukaan muihin kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin kohteisiin. Museovirasto pyrkii suuntamaan avustuksensa kohteille, joiden kunnostus edellyttää antikvaarista asiantuntemusta. Avustuksia kohdennetaan erityisesti harvinaistuviin rakennustyyppeihin ja rakennustapoihin, konservointiin sekä restaurointihankkeisiin.

Lakia rakennusperinnön suojelemisesta käytetään haku- ja myöntökriteerien perustana. Avustusten käsittelyssä ja hallinnassa siirrytään sähköiseen asianhallintajärjestelmään. Museoviraston ja ympäristöhallinnon/ELY-keskusten välistä yhteistyötä kehitetään ja tehtävänjakoa selkeytetään.

Museovirasto esittää, että sen avustusten tasoa korotetaan siten, että tavoitetaso saavutetaan TTS - kauden alussa korottamalla määräraha 3 milj. euroon.

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kunnossapito tai parantaminen

2013	2014	2015	2016
3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000

Museoviraston kulttuurihistoriallisesti arvokkaille aluksille myöntämä kunnostus- ja entistämisavustus oli vuonna 2010 yhteensä 364 500 euroa. Avustusta myönnettiin 19 alukselle. Vuoden 2011 talousarvioesityksessä myönnettävä summa oli 268 000 euroa.

Perinnelaivarekisterissä on kaikkiaan 86 alusta. Avustusten jaossa otetaan käyttöön arvoluokitusjärjestelmä, jonka tarkoituksena on määrittää laivan arvo huomioimalla kaikki aluksen historiaan ja säilymiseen vaikuttavat taustatekijät. Järjestelmän avulla pystytään varmistamaan taloudellisen tuen ohjautuminen kaikkein tärkeimpiin kohteisiin. Rekisterin hyväksytyjen alusten omistajille laaditaan hallinta- ja hoitosuunnitelma, jota edellytetään noudatettavan. Saavutettavuutta edistetään siirtämällä rekisterin tietokantaan.

Momentin käyttöä ja perusteluja ehdotetaan kehitettävän siten, että se kattaa laveammin merenkulun ja veneilyn kulttuuriperinnön hoidon, korjaamisen ja säilymisedellytysten kehittämisen.

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alusten entistäminen ja korjaaminen

2013	2014	2015	2016
360 000	360 000	360 000	360 000

Maailmanperintösopimuksen edellyttämien toimenpiteiden (avustukset ja muu toiminta) sekä Haagin vuoden 1954 yleissopimuksen mukaisten velvoitteiden aktiivinen toteuttaminen osana yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategiaa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla (suojeltavan kohteiden turvaamisen edistäminen) edellyttää jatkossakin erillisrahoitusta. Haagin yleissopimuksen täytäntöönpanoon liittyvä poikkeus- ja normaalioloissa turvattavan kulttuuriomaisuuden luettelo valmistuu suunnittelukaudella esitykseksi valtioneuvostolle 2012-13. Hanke toteutetaan yhteistyössä maakuntamuseoiden, opetus- ja kulttuuriministeriön, arkistolaitoksen ja Kansalliskirjaston kanssa. Suunnittelukaudella suojelukohteiden turvaamista toteutetaan ohjelmallisesti. Päivitetään maailmanperintösopimuksen mukainen Suomen aieluettelo vuonna 2014.

Maailmanperintösopimuksen sekä Haagin vuoden 1954 yleissopimuksen mukaiseen suojelu-, tutkimus- ja valistustoimintaan on vuoden 2011 talousarvioesityksessä varattu 380 000 euroa. (2012: 293 000). Osa tästä rahoituksesta osoitetaan maailmanperintökohteilla sijaitsevien kohteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (v. 2011: 250 000 euroa)

Maailmanperintösopimuksen ja Haagin sopimuksen toteuttamiseen, maailmanperintökohteiden entistämiseen ja kunnossapitoon sekä Haag-kohteiden turvaamiseen esitetään varattavaksi vuosina 2013 - 2016 vuosittain 0,3 milj. ja 0,1 milj euroa.

Maailmanperintösopimuksen toteuttaminen sekä maailmanperintökohteiden entistäminen ja kunnossapito

2013	2014	2015	2016
300 000	300 000	300 000	300 000

Haagin sopimuksen toteuttaminen

2013	2014	2015	2016
100 000	100 000	100 000	100 000

Muinaisjäännösten hoidolla parannetaan kulttuuriperintökohteiden säilymistä ympäristössään ja lisätään kulttuuriympäristön arvostusta. Hoidetuilla kohteilla voi olla lisäksi merkittävä virkistys-, opetus- ja nähtävyysskäyttö. Museoviraston omien resurssien rajallisuuden vuoksi kannustetaan ja sitoutetaan kohteiden hoitoon alueellisia toimijoita.

Kansalaisten aktiivisuutta muinaisjäännösten hoidossa ovat rajoittaneet erityisesti hoidon kustannukset. Vuoden 2011 jakosumma oli 100 000 euroa (mom. 29.80.52).

Muinaisjäännösten hoitotukea myönnetään maanomistajille korvauksena heidän maallaan olevien muinaisjäännösten hoidosta aiheutuvista kustannuksista sekä hoidon suunnittelun että toteuttamisen osalta. Tuettavat toimet voivat liittyä esimerkiksi alueen raivaamiseen, laiduntamiseen, kävijäinfrastruktuurin rakentamiseen ja muinaisjäännöksen rakenteiden tukemiseen. Tuki suunnataan niiden kohteiden hoitoon, jotka jäävät muiden tukijärjestelmien avulla toteutettavien hoitotöiden ulkopuolelle.

Muinaisjäännösten hoitotuki

2013	2014	2015	2016
150 000	150 000	150 000	150 000

LIITEMUISTIO 2. Momentti 29.80.55

Kulttuuriperinnön digitoinnin tukeminen

Kansallisen digitaalisen kirjastohankkeessa kirjastojen, arkistojen ja museoiden keskeiset kansalliset sähköiset tietovarannot tuodaan yhteisen hakupalvelun kautta asiakkaan ulottuville. Hakupalvelun kautta asiakkaille avautuu haettavaksi kansallisella tasolla monipuolinen, laaja ja luotettava aineisto. Samalla kansallisesta digitaalisesta kirjastosta tulee väylä viedä aineistot saataville myös Euroopan digitaaliseen kirjastoon, Europeaan. Kansallisen digitaalisen kirjastohankkeen tavoitteena on myös kehittää ratkaisu kulttuuriperintöaineiston digitaaliselle pitkäaikaissäilytykselle.

Osana kansallista digitaalista kirjastohanketta Museoviraston kulttuuriperintöaineistojen digitointia jatketaan digitointistrategian mukaisesti. Tavoitteena on erityisesti kuvaarkiston ja Suomen kansallismuseon kokoelmien digitointiasteen nosto tehokkaiden digitointihankkeiden avulla sekä Museoviraston mikrofilmiaineiston digitointi.

Suomen kansallismuseon ja Museoviraston kuva-arkiston aineistojen digitointi

2013	2014	2015	2016
300 000	300 000	300 000	

Suomen museoiden kokoelmahallintajärjestelmien yhtenäistämiseksi ja kokoelma-aineistojen tehokkaan kansallisen ja kansainvälisen saatavuuden edistämiseksi käynnistetään kansallinen kokoelmahallinnan järjestelmäarkkitehtuurihanke *Visio 2015 (ks. luku 5. Museoalan kehittäminen ja tiedonhallinta)*, jonka toteuttamista Museovirasto johtaa. Hankkeen kustannukset täsmentyvät käynnistysvaiheen jälkeen. Hankkeen toteutuminen edellyttää myös museoille kohdennettua tukea. Alustavaan kustannusarvioon eivät sisälly yhtenäisen järjestelmän hankintakustannukset.

2013	2014	2015	2016
500 000	500 000	500 000	

Kokoelmahallintaan ja kulttuuriympäristöön liittyviä sanastoja laajennetaan ja ontologisoidaan. Se on keskeinen elementti Museoviraston kokoelmahallinnan ja kulttuuriympäristön tietojärjestelmien kehittämistyötä. Ontologia työ palvelee myös muita alan toimijoita ja heidän järjestelmäratkaisujaan. Ontologia toimii sekä täsmällisesti määriteltynä yhteisenä sanastona että mahdollistaa tiedon indeksoinnin koneiden tekemiä hakuja varten. Ontologian olemassaolo on myös ehdoton edellytys semanttisten järjestelmien luomiseksi lähitulevaisuudessa. Museovirastossa työstettävään museoalan ontologiaan kulttuuriympäristö-ontologia voidaan linkittää yhteisten käsitteiden kautta. Ontologioita luodaan yhteistyössä Sanastokeskuksen terminologien kanssa, jolloin hanke liittyy osaksi kansallista FINNOnto -hanketta. Tiettyä alaa tai aihepiiriä käsittelevien ontologioiden luominen toteuttaa myös Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) -hankkeen tavoitteita, ja sitä kautta valtioneuvoston periaatepäätöstä kansallisen tietoyhteiskunnan tavoitteista 2007–2011.

Kulttuuriympäristöä koskevan tiedon tuotantoa, ylläpitoa ja saatavuutta tukevia järjestelmiä ylläpidetään ja kehitetään toteuttamalla inventointien tietojärjestelmä ja kulttuuriympäristön tilan seuranta. Hankkeet toteutetaan yhteistyössä muiden kulttuuriympäristöalan toimijoiden kanssa ja sillä katetaan koko kulttuuriympäristön kenttä. Tiedon saa-

tavuutta parannetaan rakentamalla automaattisia rajapintoja muiden alan toimijoiden järjestelmiin.

Aineistojen saatavuuden kehittäminen

2013	2014	2015	2016
100 000	100 000	100 000	

Kulttuuriympäristön tietojärjestelmät

2013	2014	2015	2016
150 000	150 000	150 000	

Museoviraston toiminta- ja taloussuunnitelman 2013 - 2016 yhteenveto momenteittain

(1 000 euroa)

		2012 (HE)	2013	2014	2015	2016
29.80.04	Museoviraston toimintamenot yhteensä	19 438	24 921	25 013	25 123	25 383
29.80.04.1	Kansallismuseon toimintamenot	7 906	10 648	10 596	10 546	10 546
29.80.04.2	Museoviraston muut toimintamenot	11 532	14 273	14 417	14 577	14 837
29.80.50	Eräät avustukset yhteensä	*	3 910	3 910	3 910	3 910
29.80.70	Kaluston hankinta	2 250	3 200	600	600	600
29.80.75	Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito	2 400	3 950	4 460	4 070	4 070
29.80.95	Kulttuuriympäristön suojelu	17	150	150	150	150

* summa ei ole vielä tiedossa

Investointiohjelma vuosille 2013 - 2016 (1 000 euroa)

		budjetti				
		2012	2013	2014	2015	2016
29.80.70 Kaluston hankinta						
Suomen kansallismuseon kalustus (Kansallismuseo ja muut museot)	1 250	250	250	250	250	250
Museoviraston uusien toimitilojen kalustus ja varustus	2 500	1 500	1 000			
Asiakaspalvelutilojen kalustus (ravintolat, kahvilat, keittöt, myymälät)	250	50	50	50	50	50
Autot ja kulkuvälineet	400	80	80	80	80	80
Muita laitehankintoja	250	50	50	50	50	50
Kiinteistöjen turvajärjestelmät, koneet ja laitteet	250	50	50	50	50	50
ICT-laitteet ja -varustus	600	120	120	120	120	120
Muuton aiheuttama tietoteknisen infrastruktuurin uudistus	250	150	100			
Kansallismuseon maanalaisten tilojen kalustus ja varustus	1 500		1 500			
yht.		2 250	3 200	600	600	600

29.80.75 Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito

MUSEOKIINTEISTÖT

29.80.75.11

Urajärven rakennusten restaurointi ja konservointi	420	220	200			
Tamminiemen restauroinnin viimeistely, puiston kunnostus	300	300				
Langinkosken keisarillisen kalastusmajan korjaukset: päärakennuksen katto, muut rakennukset	280	120	50	60		50
Langinkoski: "keisarillista taso matkailupalveluihin", omarahoitusosuus ELY-hankeessa	150	50	50	50		
Seurasaaren ulkomuseon kehittäminen	0					
1. Seurasaaren rakennuskonservointi (urakat ja materiaalihankinta)	660	120	120	120	150	150
2. Iisalmen pappilan muutostyöt kahvilaksi ja paviljonki-uudisrakennus	650	50	300	300		
3. Museotonttien hoitosuunnitelmat	50	50				
Kansallismuseon maanalaisen lisärakennushankkeen käynnistäminen			100	100	100	100
Kotkaniemen kehittämishanke, omarahoitusosuus ELY-hankeessa	80			20	30	30
Hvitträskin muurien kunnostus ja ulkovaistutus	300		100	200		
Ainolan saunan konservointi	280			80	100	100
Cygnaeuksen gallerian peruskorjaus II vaihe: katon uusiminen, ulkomaalaus, sisäpinnat	370			120	150	100
Runebergin kodin pää- ja piharakennusten ulkomaalaus	150		50	50		50

	2012 budjetti	2013 TTS	2014 TTS	2015 TTS	2016 TTS
Yi-Lauroselan korjaukset: katot, pihanmuotoilu ja piharakennusten nosto	450		150	150	150
Lyytikälä, pärekattojen uusiminen	130	30	50	50	
Pienemmät korjaukset, jakamaton	950	200	200	200	200
yht.	1 060	1 200	1 500	930	930

LINNAT

29.80.75.12

Turun linna:					
1. Paloturvallisuusmuutokset (osastointi, poistumistievalaistus)	320	120	100	100	
2. Esilinnan alapohjien kosteusvaurioiden korjaus	200	200			
3. Esteettömyyshankkeen loppuunsaattaminen: henkilönostin juhlatiloihin	50	50			
3. Muurinkorjaus ja peltikattojen maalaus	320		50	70	100
Olavinlinna:					
1. muurinkorjaukset (haetaan myös ELY)	1 700	100	400	400	400
2. vedeneristyskorjaukset (haetaan myös ELY)	460	0	100	120	120
3. tilamuutokset: Kansliarakennuksen peruskorjaus, näyttelytilat	550		150	100	200
4. ELY-hankkeiden omahoitusosuus	260	60	50	50	50
Hämeenlinna:					
1. Vankityön materiaalikulut	180	20	40	40	40
2. Ullakon sprinklaus	220	20	200		
3. Rakennushistoriaselvitys	40	20	20		
4. Näyttelytilojen uudistaminen (Linnanniemi-hanke)	900			300	300
Linnojen huoltokorjaukset, jakamaton	900	100	200	200	200
yht.	690	1 310	1 380	1 410	1 310

HISTORIAALLISEN AJAN MUINAISJÄÄNNÖKSET, RAUNIOKOhteet

29.80.75.13

Raaseporin linnanraunion kunnostus	1 250	50	300	300	300
Raaseporin opastuskeskus hanke (Museoviraston osuus)	200		50	50	50
Svartholman merilinnoitus, etelämuurin korjaus	650	50	150	150	150
Loviisan linnoitukset, ELY-hankkeen omahoitusosuus (10%)	50	50			
Kotkan linnoitukset, ELY-hankkeen omahoitusosuus (10%)	50		50	50	
Linnoitusten ja linnanraunionien huoltokorjaukset, jakamaton	800	200	200	200	100
yht.	350	750	750	600	600

		2012 budjetti	2013 TTS	2014 TTS	2015 TTS	2016 TTS
MUUT (mm. asuinrakennukset, ei-museorakennukset)	<i>29.80.75.14</i>					
Koitsanlahden hovi, päärakennuksen katon uusiminen	50	50				
Pyhän Henrikin saarnahuoneen perustusten vahvistus (ELY 30%)	800				300	500
Paikkarin museonvalvojan asuinrakennuksen peruskorjaus	500			50	250	200
Myllymäen korjaukset	150		50	100		
Kuusiston linnanraunion vahtimestarin mökin kunnostaminen	220			20	100	100
Muiden rakennusten huoltokorjaukset, jakamaton	340		60	80	100	100
yht.	50	110	250	750	900	
TEKNISET JÄRJESTELMÄT	<i>29.80.75.15</i>					
Teknisten järjestelmien huoltokorjaukset, jakamaton	980	180	200	200	200	200
yht.	180	200	200	200	200	200
KEHITTÄMISHANKKEET	<i>29.80.75.16</i>					
Omien kiinteistöjen dokumentointi	150	30	30	30	30	30
Omien kiinteistöjen rekisteri	120	20	100			
Muut kehittämishankkeet	220	20	50	50	50	50
yht.	70	180	80	80	80	80

		2012 budjetti	2013 TTS	2014 TTS	2015 TTS	2016 TTS
SUOMEN MERIMUSEON MUSEOLAIVOJEN KUNNOSTUSTYÖT	29.80.75.17					
Jäänmurtaja Tarmo, telakointi	300	0	200	100		
Majakkalaiva Kemi, telakointi ja kunnostustyöt	300			200	50	50
Matkustajalaiva Wellamon hytin sisätilojen kunnostus					50	
yht.		0	200	300	100	50
	29.80.75	2 400	3 950	4 460	4 070	4 070

29.80.75.11	1 060	1 200	1 500	930	930
29.80.75.12	690	1 310	1 380	1 410	1 310
29.80.75.13	350	750	750	600	600
29.80.75.14	50	110	250	750	900
29.80.75.15	180	200	200	200	200
29.80.75.16	70	180	80	80	80
29.80.75.17	0	200	300	100	50

	2012 budjetti	2013 TTS	2014 TTS	2015 TTS	2016 TTS
29.80.70 Kaluston hankinta	2 250	3 200	600	600	600
29.80.75 Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito	2 400	3 950	4 460	4 070	4 070

Toimintamenojen lisäykset tulosalueittain 2013 – 2016

(Lisäykset vuoden 2012 valtion talousarvioesitykseen verrattuna)

	2013	2014	2015	2016
SUOMEN KANSALLISMUSEO				
Kansallismuseon konservointilaitoksen ja Kulttuurien museon muuttokustannukset	82 000			
Suomen kansallismuseon näyttelytoiminnan resursointi	300 000	300 000	300 000	300 000
Seurasaaren museokeskuksen toiminnan suunnittelu ja käynnistäminen	20 000	50 000		
Hämeen linnan ja Olavinlinnan toiminnan kehittäminen ja kehittämishankkeisiin osallistuminen	40 000	40 000	40 000	40 000
Merimuseon näyttely- ja asiakaspalvelutoiminta	200 000	200 000	200 000	200 000
Kansallismuseon hallinnan siirron ja maanalaisten tilojen aiheuttama vuokrien lisäys	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
Palveluiden säilyttäminen nykytasolla	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Yhteensä	2 742 000	2 690 000	2 640 000	2 640 000
KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO				
Arkeologisten kenttäpalveluiden toimintaedellytysten turvaaminen	180 000	180 000	180 000	180 000
Kiinteistöjen energiakustannukset	60 000	120 000	180 000	240 000
Kiinteistöjen ylläpitopalveluiden osto ja vikakorjaukset	60 000	120 000	180 000	240 000
Vuokrien indeksikorotukset	196 000	320 000	450 000	640 000
Muutto uusiin toimitiloihin	150 000			
Palveluiden säilyttäminen nykytasolla	340 000	340 000	340 000	340 000
Yhteensä	986 000	1 080 000	1 330 000	1 640 000
	2013	2014	2015	2016
KULTTUURIYMPÄRISTÖN SUOJELU				
Kulttuuriympäristön suojelun kehittäminen ja tutkimus	150 000	150 000	150 000	150 000
Palveluiden säilyttäminen nykytasolla	370 000	370 000	370 000	370 000
Yhteensä	520 000	520 000	520 000	520 000

ARKISTO- ja TIETOPALVELUT	2013	2014	2015	2016
Kirjaston aineistojen saatavuuden parantaminen ja kirjastojärjestelmien hinnannousu	30 000	30 000	30 000	30 000
Kuva-arkiston näyttelyt	20 000	20 000	30 000	30 000
Liikkuvan kuvan tallennus ja hallinta	15 000	15 000	15 000	15 000
Palveluiden säilyttäminen nykytasolla	280 000	280 000	280 000	280 000
Yhteensä	345 000	345 000	355 000	355 000
MUSEOALAN KEHITTÄMINEN JA TIEDONHALLINTA				
Palveluiden säilyttäminen nykytasolla	100 000	100 000	100 000	100 000
Yhteensä	100 000	100 000	100 000	100 000
TUKIPALVELUT				
Siirtymäkauden vähennyksen korvaaminen	500 000	500 000	500 000	500 000
Kiekun käyttöönottoprojekti ja järjestelmän käyttö	100 000	150 000	50 000	
Palveluiden säilyttäminen nykytasolla	190 000	190 000	190 000	190 000
Yhteensä	790 000	840 000	740 000	690 000
YHTIENVETO				
Kansallismuseon toimintamenot	2 742 000	2 690 000	2 640 000	2 640 000
Museoviraston muut toimintamenot	2 741 000	2 885 000	3 045 000	3 305 000
KAIKKI YHTEENSÄ	5 483 000	5 575 000	5 685 000	5 945 000